

Türkiye Eğitim Verisinin OECD Ülkeleri ile Karşılaştırılması

İzzet Aydın¹ and Bülent Tuğrul^{1*}

¹Bilgisayar Mühendisliği Bölümü, Ankara Üniversitesi, Ankara, Türkiye
*(btugrul@eng.ankara.edu.tr)

Özet – Bu makalede OECD veri tabanından alınan eğitim verilerin, Python[1] programlama dili kullanılarak karşılaştırılması ve görselleştirilmesi gerçekleştirilmiştir. Bu grafikler uygun oldukları alt başlıklar altında incelenmiş, Türkiye'deki eğitim sistemi [2] üzerine Avrupa Birliği ülkeleri, OECD ülkeleri ve Amerika Birleşik Devletleri'ndeki eğitim sistemleri de göz önünde bulundurulmuş analizler yapılmıştır. İlgili bölümlerde Avrupa Birliği, Amerika Birleşik Devletleri ve OECD ülkeleri eğitim sistemleri üzerine de yorumlar eklenmiştir.

Anahtar Kelimeler – eğitim, öğretmen, OECD, okullaşma, istihdam.

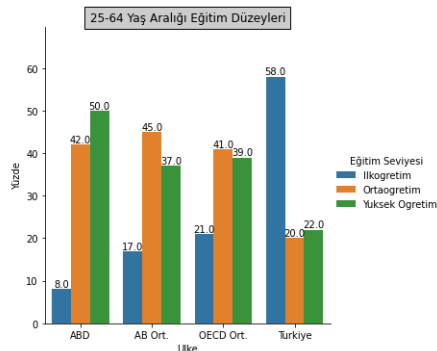
I. GİRİŞ

Bu çalışmada, OECD tarafından yıllık olarak hazırlanan bir bakışta eğitim raporlarının sonuncusu olan Education at a Glance (OECD, 2021) [3] raporunda sunulan veriler kullanılacaktır. Eğitim sistemlerinin güncel durumlarını, Türkiye dahil olmak üzere OECD ülkeleri, Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birliği için karşılaştırmalı olarak inceleyen bu çalışmada eğitimin temel göstergeleri, eğitim süreçlerinin çıktıları, eğitime erişim, eğitime ayrılan finansal kaynak ile öğretmenler ve öğrenme ortamları ve okullar ana başlıkları altında incelenmektedir.

II. EĞİTİM VE İSTİHDAM

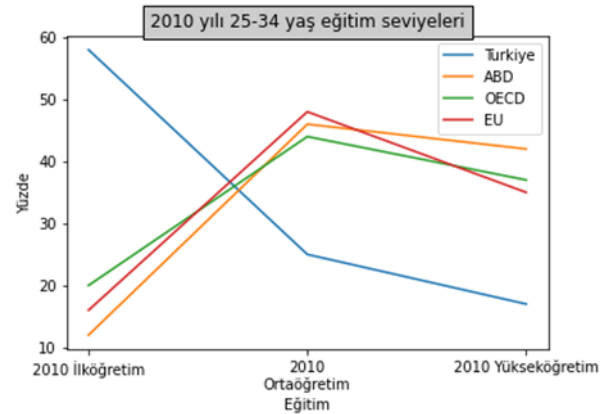
A. 25-64 yaş arası ve 25-34 yaş arası yetişkinlerin eğitim düzeyleri

Türkiye'de 25-64 yaş arasındaki yetişkinlerin, en son mezun oldukları eğitim kurumu ağırlıklı olarak ilköğretim seviyesinde bulunmaktadır (Şekil 1.). 25-64 yaş arası yetişkin nüfusun sadece %22'si bir yükseköğretim kurumundan mezun olmuştur. 25-64 yaş arasındaki yetişkinlerin %58'i ilköğretim seviyesi eğitime sahipken, %20'si ortaöğretim kurumlarından mezun olmuştur. Amerika Birleşik Devletleri'nde eğitim düzeyi ilköğretim seviyesinde olan 25-64 yaş yetişkinlerin oranı sadece %8'dir. Bu aralıktaki nüfusun %50'si bir yükseköğretim kurumundan mezun olmuştur.

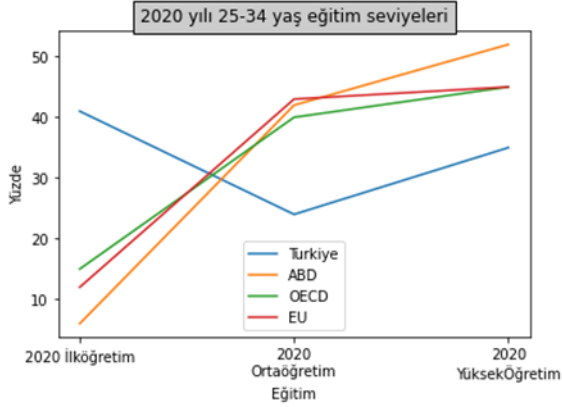
Şekil 1. Ülkelere göre 25-64 yaş aralığındaki nüfusun eğitim düzeyleri

2010 yılı verilerine göre 25-34 yaş aralığındaki yetişkinlerin eğitim düzeyleri incelendiğinde ise Türkiye'de %58 oran ile ilköğretim mezunları dikkat çekmektedir (Şekil 2.). Yükseköğretim mezunu oranı ise %17'de bulunmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa Birliği ortalaması ve OECD ortalamasına göre 25-34 yaş eğitim seviyelerinde çoğunluğun ortaöğretim mezunlarından oluştuğu, ayrıca %35-45 bandında yükseköğretim mezunlarının da bulunduğu gözlemlenebilir.

Şekil 2. 2010 yılı 25-34 yaş aralığındaki nüfusun eğitim düzeyleri

2020 yılı verilerine göre ise Türkiye'de ilköğretim mezunları oranı %41'e düşerken, ortaöğretimde kayda değer bir değişiklik olmamış, yükseköğretim mezunları oranı %35'e ulaşmıştır (Şekil 3.). Amerika Birleşik Devletleri, OECD geneli ve Avrupa Birliği'nde ise ilköğretim ve ortaöğretim mezunları oranı ortalama %5 azalırken, yükseköğretim mezunları %10 artarak, 25-34 yaş arasındaki yükseköğretim mezunları, belirtilen aralıktaki en büyük paya sahip olmuştur.

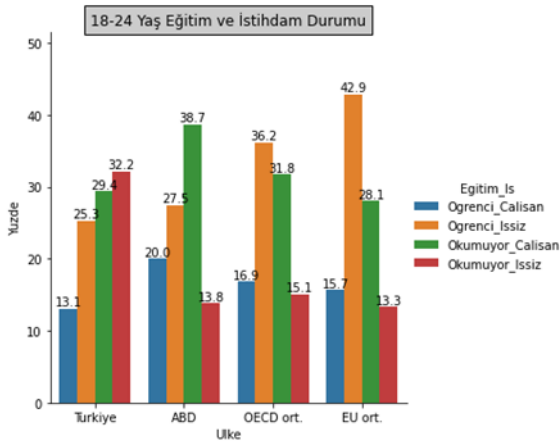

Şekil 3. 2020 yılı 25-34 yaş aralığındaki nüfusun eğitim düzeyleri

Türkiye son 10 yılda 25-34 yaş yetişkin nüfus aralığında yükseköğretim mezuniyeti kıstasında büyük ilerleme kat etmiş, ancak diğer ülkelere göre hala geri kalmıştır. Ayrıca, diğer ülkelerle olan yükseköğretim mezunları oran farkı %15 dolaylarında iken, ortaöğretim mezunları oran farkının %20'yi geçmesi, eğitim konusunda ilköğretim sonrası, ortaöğretime devam oranının düşük olduğunu göstermektedir.

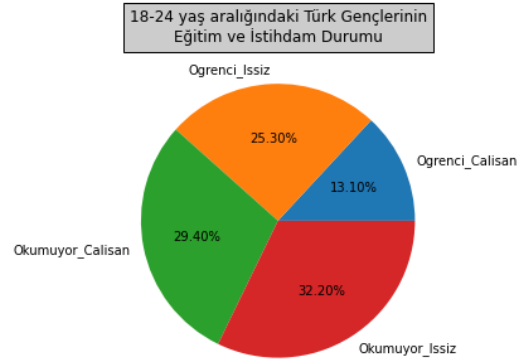
B. 18-24 yaş arası eğitim ve istihdam durumu

Türkiye'de 18-24 yaş arası gençlerin %38'lik bir kısmı örgün eğitime devam etmektedir. Örgün eğitime devam eden gençlerin yaklaşık %35'lik bir kısmı faal olarak çalışmaktadır. 18-24 yaş arası gençlerde, OECD ve AB ülkelerinde örgün eğitime devam oranı sırasıyla %58 ve %52 olmakla beraber, öğrenci çalışan oranı OECD ülkelerinde, AB ülkelerine oranla daha yüksektir. ABD'de ise gençlerin %52'si örgün eğitimde bulunmamaktadır. Örgün eğitimde bulunmayan ABD, AB ülkeleri ve OECD ülkeleri 18-24 yaş arası gençlerin istihdamı yaklaşık olarak %70'tir (Şekil 4.).

Şekil 4. 18-24 yaşındaki nüfusun eğitim ve istihdam durumu

Türkiye'de örgün eğitime devam etmeyen 18-24 yaş arası gençlerin oranı yaklaşık %61'dir (Şekil 5.). Bu gençlerin büyük çoğunluğu ise kendini işsiz olarak tanımlamaktadır. Türkiye'deki 18-24 yaş arası gençlerin grafiği incelenirse %57'lik bir oranda işsizlik dikkat çekmektedir.

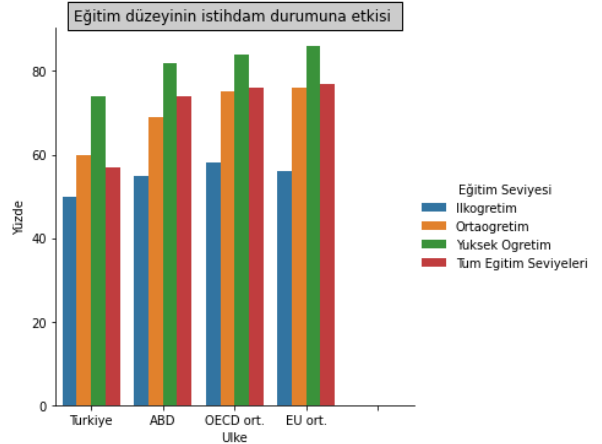

Şekil 5. Türkiye'de 18-24 yaş aralığındaki nüfusun eğitim ve istihdam durumu

Özellikle Türkiye'de eğitime devam etmeyen gençlerin yaklaşık %55'i işsizken, bu oran ABD, AB ülkeleri ve OECD ülkelerinde %35'i geçmemektedir.

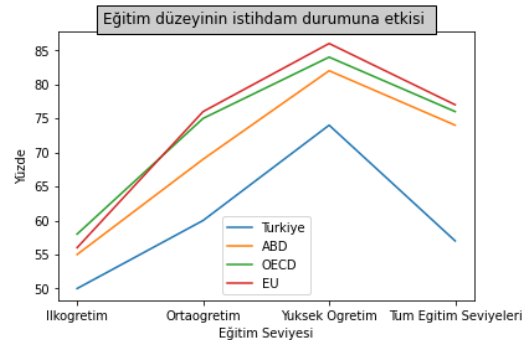
C. Eğitim düzeyinin istihdam durumuna etkisi

Türkiye'de ilköğretim mezunlarının sadece yarısı iş hayatında aktif olarak rol almaktadır (Şekil 6.). Eğitim seviyesi arttıkça istihdam seviyesi de artmaktadır. Ortaöğretim mezunlarında istihdam oranı %60'a çıkmakta, yükseköğretim mezunlarında ise bu oran %75'e ulaşmaktadır. Türkiye eğitim ortalamasının düşük olması sebebiyle genel istihdam %57'ye inmektedir.

Şekil 6. Eğitim düzeyinin istihdam durumuna etkisi

ABD, AB ülkeleri ve OECD ülkelerinde eğitime göre istihdam oranlarında ilköğretim mezunlarında seviye %55 dolaylarında iken, özellikle OECD ve Avrupa Birliği ülkelerinde ortaöğretim istihdamı %70'leri geçmekte, yükseköğretimde ise %80 den yukarıda olmaktadır (Şekil 7.).

Şekil 7. Eğitim düzeyinin istihdam durumuna etkisi

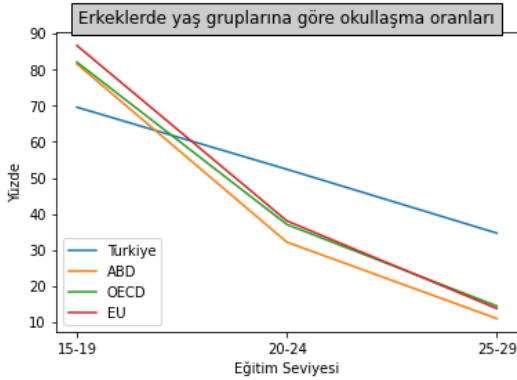
Türkiye’yi ABD, AB ülkeleri ve OECD ülkeleriyle kıyasarsak, mezunların istihdamı ilköğretim seviyesinde yaklaşık %5, ortaöğretim seviyesinde %10-15, yükseköğretim seviyesinde yaklaşık %10 düşük olmakla beraber, tüm seviyeler için mezun istihdamı yaklaşık %20 az olmaktadır. Bunun başlıca sebebi, eğitim seviyelerinin, ABD AB ülkeleri ve OECD ülkelerinde ortaöğretim ve yükseköğretim seviyesi ağırlıklı olmasına karşın, Türkiye’de ilköğretim seviyesinde yoğunlaşmasıdır.

III. EĞİTİME ERİŞİM

Bu bölümde cinsiyete ve yaş gruplarına göre okullaşma oranları, 3-5 yaş aralığındaki çocukların eğitime erişimleri ve yükseköğretim programlarına ilk kez girenlerin oranları incelenecektir.

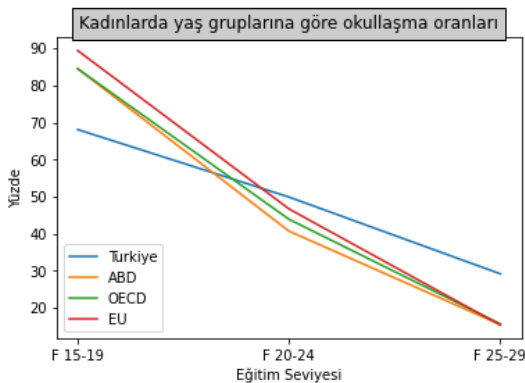
A. Cinsiyete ve yaş gruplarına göre okullaşma oranları

Türkiye’de genç nüfusun okullaşma oranı grafikleri incelenirse, 15-19 yaş aralığındaki okullaşma oranının %70 seviyelerinde olduğu gözlemlenebilir. Bu oran ABD, AB ve OECD ülkelerinde ortalama olarak %85 seviyelerindedir. Ancak 20-24 yaş aralığı incelendiği zaman Türkiye’de okullaşma oranı erkeklerde %60, kadınlarda %50 seviyelerinde iken, bu oran ABD, AB ve OECD ülkelerinde %40 seviyesine inmektedir. Türkiye’de okullaşma oranı (Şekil 8.) 15-19 yaş aralığında ABD, AB ve OECD ülkelerine göre düşük kalırken, 20-29 yaş aralığında daha yüksektir.

Şekil 8. Erkeklerde yaş gruplarına göre okullaşma oranı

Türkiye’de, kadınlarda okullaşma oranı erkeklere benzer bir grafik göstermektedir (Şekil 9.). Ancak 20-24 yaş aralığındaki kadın okullaşma oranının nispeten daha az olduğu gözlemlenebilir. Ayrıca 25-29 yaş arası kadın okullaşma oranları ise Türkiye’de %30 seviyelerindedir.

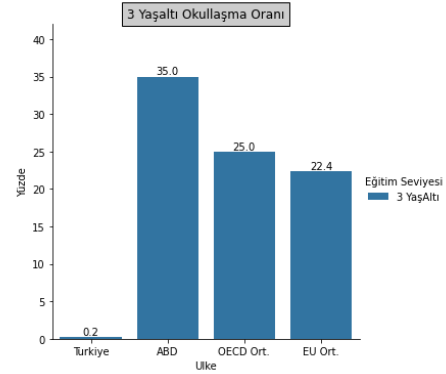

Şekil 9. Kadınlarda yaş gruplarına göre okullaşma oranı

Ancak daha önce incelenen grafikler de göz önünde bulundurulursa, diğer ülkelerde gençlerin, okula devam etmek yerine iş hayatına atıldığı, Türkiye’de ise iş hayatına giriş yaşının ve istihdam oranının ise daha düşük olduğu gözlemlenebilir.

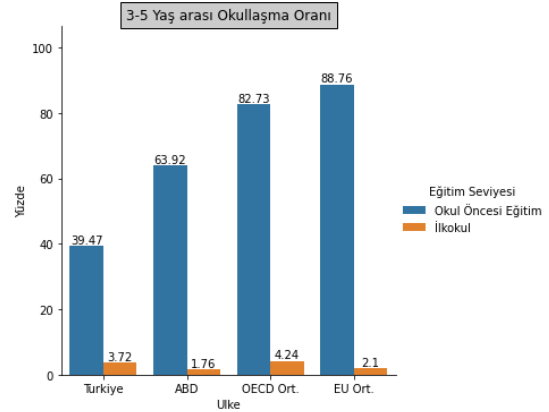
B. 3-5 yaş aralığındaki çocukların eğitime erişim oranları

Türkiye’de 3 yaş altı eğitim oldukça düşük seviyededir (Şekil 10.). ABD’de ise 3 yaş altı eğitim oranı %35 oranındadır. AB ülkeleri ve OECD ülkelerinde ise bu ortalama %25 dolayındadır.

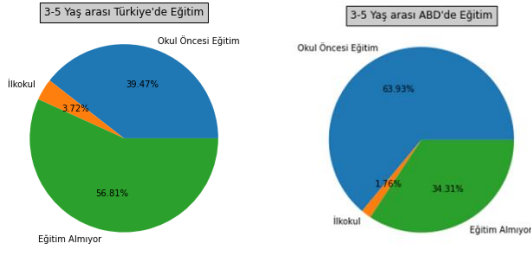
Şekil 10. 3 yaş altı çocukların okullaşma oranı

3-5 yaş arasındaki çocukların eğitim grafiği incelenirse (Şekil 11.), Türkiye’de bu yaş aralığındaki çocukların sadece %43’ünün eğitim aldığı sonucu çıkarılır. Bu orana ilkokula erken başlayan %3,7’lik çocuklarda dahildir. ABD’de ise bu oran %65 seviyesindedir. Bu seviye Türkiye’ye kıyasla yüksek olsa dahi, %86 ortalamalı OECD ülkeleri ve %90 ortalamalı AB ülkelerinden geri kalmaktadır.

Şekil 11. 3-5 yaş arası çocukların okullaşma oranı

Türkiye ve ABD’yi ayrı olarak incelersek, 3-5 yaş aralığındaki Türkiye’deki çocukların %57’si herhangi bir eğitim kurumunda eğitim almamıştır (Şekil 12.). Bu oran ABD’deki çocuklarda ise %34 olarak tespit edilmiştir. ABD’de 3-5 yaş aralığındaki çocuklardaki ilkokul seviyesi eğitim ise sadece %1,76’dır. Bu sebeple Türkiye’de ilkokula başlama yaşının ABD’den daha düşük olduğu sonucu çıkarılabilir.

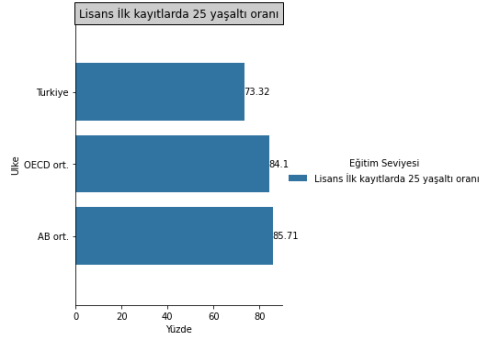

Şekil 12. Türkiye ve ABD'de 3-5 yaş arası okullaşma oranı

Türkiye'de okul öncesi eğitim katılım oranı oldukça düşük kalmaktadır. Özellikle 3 yaş öncesi eğitim istisnai seviyelerde rastlanacak kadar düşüktür (%0,2). 3-5 yaş arası herhangi bir eğitim almamış çocuk oranı, ABD'deki aynı oranın yaklaşık 2 katı iken, OECD ülkelerine göre 4, Avrupa Birliği ülkelerine göre 6 kat fazladır.

C. Yükseköğretim programlarına ilk kez girenlerin oranları

Türkiye'de lisansa ilk kayıtlardaki yaş ortalamasının OECD ülkeleri ve Avrupa Birliği ülkelerine kıyasla daha yüksek olduğu gözlemlenmektedir (Şekil 13.). Lisans programlarına ilk kayıtlardaki 25 yaş altı birey oranı Türkiye'de %73,3 seviyesinde iken, bu oran AB ülkeleri ve OECD ülkelerinde %85 seviyelerindedir.

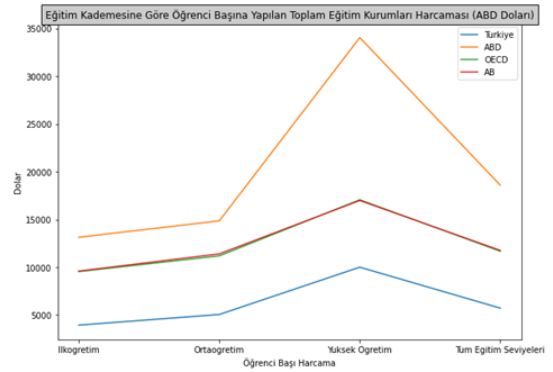
Şekil 13. Lisans ilk kayıtlarda 25 yaş altındaki bireylerin oranı

IV. EĞİTİME AYRILAN FİNANSAL KAYNAKLAR

Bu bölümde eğitim kademesine göre öğrenci başına yapılan toplam eğitim kurumları harcaması, eğitim kademesine göre eğitim kurumlarına yapılan toplam harcamanın GSYH'ye oranı ve eğitim kurumlarına yapılan harcamaların kaynak türüne göre dağılımı incelenecektir.

A. Eğitim kademesine göre öğrenci başına yapılan toplam eğitim kurumları harcaması

Öğrenci başına yapılan dolar bazında eğitim kurumları harcaması (Şekil 14.) grafiği incelenince, OECD ülkeleri ve AB ülkeleri arasında benzerlik gözlenmektedir. ABD'de ise yapılan harcamalar eğitimin her kademesinde, OECD ve AB ülkelerinden yüksek olmakla beraber, özellikle yükseköğretim seviyesinde yapılan ortalama harcama 34000\$ seviyesini geçmekte ve OECD ve AB ülkelerini ikiye katlamaktadır. Türkiye'de öğrenci başına yapılan harcamalar ise ilköğretimde 3945\$, ortaöğretimde 5058\$ seviyesindedir. Yükseköğretimde ise bu harcama 10.000\$'ı geçmektedir.

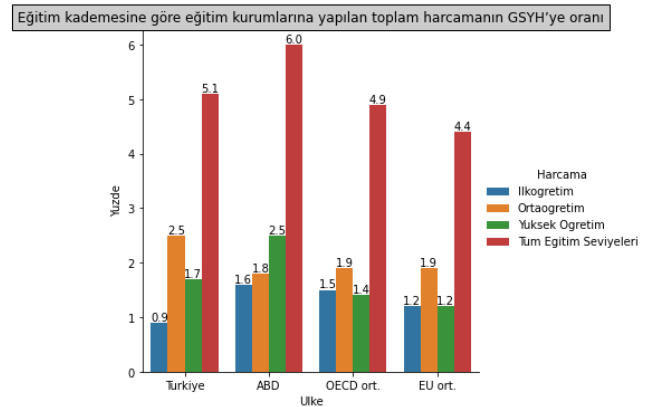

Şekil 14. Eğitim kademesine göre öğrenci başına yapılan toplam eğitim kurumları harcaması

Eğitim kademesi arttıkça öğrenci başına yapılan harcama artmakla beraber, AB ve OECD ülkelerinde yükseköğretim öğrencisinin ortalama harcaması, ortaöğretim öğrencilerine göre %50-55 oranında daha fazla iken, bu oran Türkiye'de %100'e yaklaşmaktadır. ABD'de ise bu oran %140'ı geçmektedir. Türkiye'de öğrenci başına yapılan eğitim kurumları harcamaları, her eğitim aşamasında OECD ve Avrupa Birliği ülkelerinin yarısı seviyesindedir. Bu fark Türkiye ile ABD arasında özellikle yükseköğretim harcamaları seviyesinde 5 kata kadar çıkmaktadır.

B. Eğitim kademesine göre eğitim kurumlarına yapılan toplam harcamanın GSYH'ye oranı

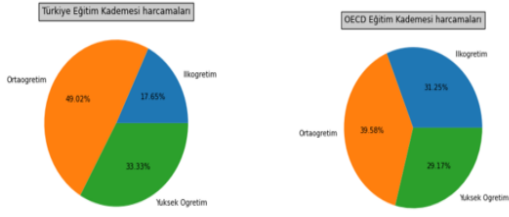
Eğitim kademelerine göre yapılan harcamalar incelenirse (Şekil 15.), Türkiye'de ilköğretime ayrılan pay ABD, AB ülkeleri ve OECD ülkelerinin aynı seviyedeki harcamalarına göre yüzdesel olarak düşük kalmaktadır. Ancak ortaöğretimde bu durum tersine dönmektedir. Yükseköğretim harcamalarının GSYH'ye oranında ABD %2,5 ile başı çekmektedir. Türkiye bu seviyede eğitimde GSYH'sinin %1,7 sini harcamaktadır.

Şekil 15. Eğitim kademesine göre eğitim kurumlarına yapılan toplam harcamanın GSYH'ye oranı

Harcamaların tamamını öğretim kademelerine bölünce ise değişik bir sonuç çıkmaktadır. Buna göre Türkiye'deki tüm eğitim harcamalarının neredeyse yarısı ortaöğretim seviyesindeki eğitim için yapılmaktadır. İlköğretim seviyesindeki eğitimin payı ise %17 iken, yükseköğretimde bu pay %33 olmaktadır. Örneğin OECD ülkelerinde eğitim kademelerine ayrılan bütçe oranları birbirine yakındır (Şekil 16.). OECD ülkelerinde ortaöğretim harcamaları toplam harcamalardaki en büyük paya sahip olmakla beraber %39

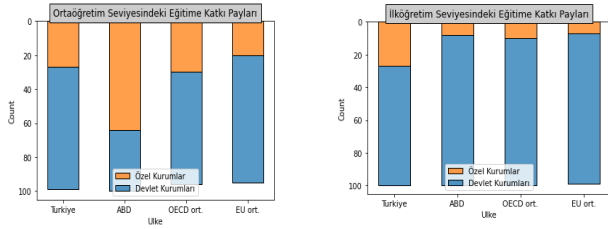
seviyesindedir. En az pay alan yükseköğretim olmakla beraber, bu seviyedeki harcamaların da payı %29'dur.

Şekil 16. Türkiye ve OECD ülkelerinde kademelere göre eğitim harcamaları yüzdeleri

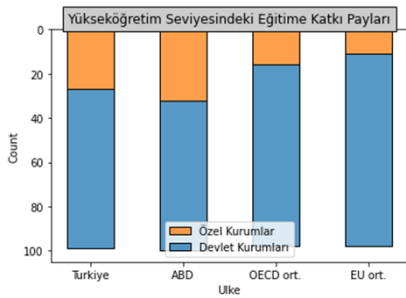
C. Eğitim kurumlarına yapılan harcamaların kaynak türüne göre dağılımı

İlköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim seviyelerinde devlet kurumlarının ve özel kurumların ayırdığı paylar incelenirse (Şekil 17.), Türkiye'de ilköğretim kademesinde %25 özel kurumların payı olduğu gözlemlenmektedir. Bu oran ABD, OECD ülkeleri ve Avrupa Birliği ülkelerinde ise aynı seviye için %10'dan daha düşüktür. Türkiye'de ortaöğretim seviyesindeki devlet/özel kurumlar oranı incelenirse, özel kurumların katkı payı seviyesi, ilköğretim seviyesindeki katkı payına benzerlik göstermektedir. Ortaöğretim seviyesinde özel kurumların eğitime katkı payı OECD ve Avrupa Birliği ülkelerinde %20'yi geçmektedir. ABD'de ise özel kurumlar ortaöğretim seviyesinde %65 gibi bir katkı payına ulaşmaktadır.

Şekil 17. İlköğretim ve ortaöğretim seviyesinde kaynak türleri dağılımı

Yükseköğretim seviyesinde özel kurumların Türkiye'de payı %25 civarındadır (Şekil 18.). Bu eğitim seviyesinde ABD, Avrupa Birliği ve OECD ülkelerinde özel kurumların payları ortaöğretim kurumlarına göre daha düşüktür. En yüksek özel kurum eğitim katkı payına ABD sahiptir.

Şekil 18. Yükseköğretim seviyesinde kaynak türleri dağılımı

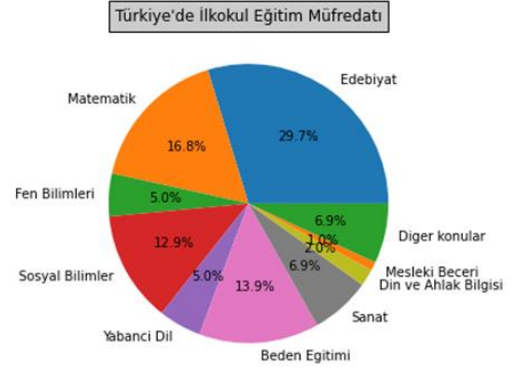
Özel kurumların en çok pay sahibi olduğu eğitim seviyesi ortaöğretimdir. Özel kurumların eğitimde yüzde olarak en çok pay aldığı ülke ABD'dir.

V. EĞİTİME AYRILAN FİNANSAL KAYNAKLAR

Bu bölümde ilköğretim ve ortaokulda zorunlu öğretim süresi içinde derslere ayrılan süreler, kademelere ve kurum türüne göre sınıf mevcutları ve öğretmenlerin yaş dağılımı incelenecektir.

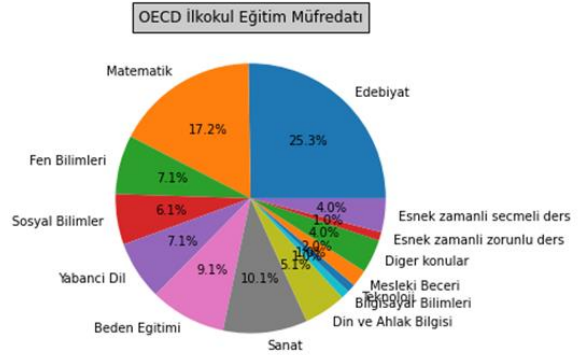
A. İlkokulda derslere ayrılan süreler

İlkokul müfredatına göre Türkiye'de ders saatlerinde en çok süreyi %29,7 ile edebiyat almaktadır. Matematik dersi ise toplam ders saatlerinin %16,8'ini kapsamaktadır. Sosyal bilimler %12,9, fen bilimleri %5 oranında ders saatlerini kapsamaktadır (Şekil 19.).

Şekil 19. Türkiye'de ilköğretim ders saatleri dağılımı

OECD ülkelerinde bu oranlar edebiyat için %25,3 matematik için %17,2, fen bilimleri için %7,1 ve sosyal bilimler için %6,1 olarak tespit edilmiştir (Şekil 20.). Bu 4 ders Türkiye ilköğretim ders saatlerinin yaklaşık %64'ünü oluşturmaktadır. OECD ülkelerinde ise bu oran %55 dolayındadır.

Şekil 20. OECD ülkelerinde ilköğretim ders saatleri dağılımı

Sosyal Bilimler ders saatleri Türkiye'de OECD ülkelerine göre 2 kat fazladır. Beden eğitimi dersleri benzer şekilde Türkiye'de OECD ülkelerine göre %50 daha fazla süre almaktadır. Yabancı dil ve sanat dersleri, OECD ülkelerinde Türkiye'ye göre yaklaşık %50 daha fazla süre almaktadır. Türkiye'de ilköğretim seviyesinde esnek zamanlı ders yoktur. OECD ülkelerinde ise ders saatlerinin %5'i esnek zamanlıdır.

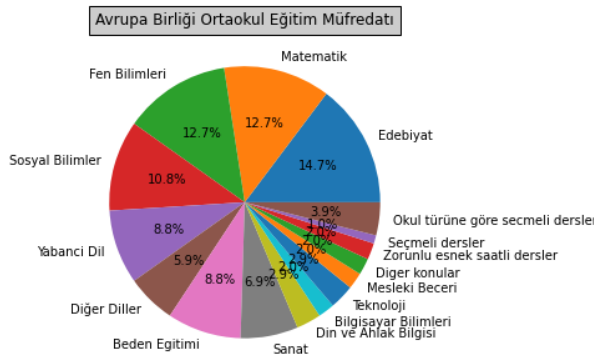
B. Ortaokulda derslere ayrılan süreler

Ortaokul müfredatlarında Türkiye'deki ders saatleri, edebiyat ve matematik dersleri için Avrupa Birliği ülkelerindeki ders saatlerine benzerdir (Şekil 21.). Fen bilimleri ve sosyal bilimler ders saatleri ise yaklaşık %25 daha azdır. Yabancı dil ders saatleri Türkiye ve Avrupa Birliği ülkeleri arasında benzerdir.

Şekil 21. Türkiye'de ortaokul ders saatleri dağılımı

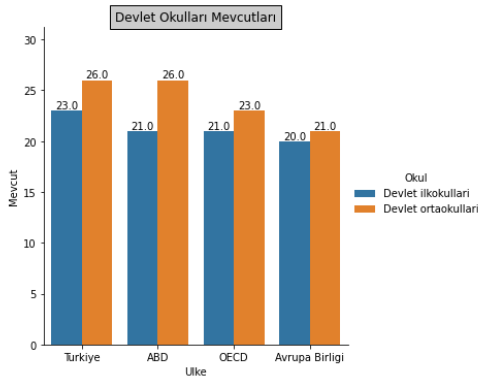
Avrupa Birliği ülkelerinde ikinci yabancı dil eğitimi mevcuttur (Şekil 22.). Türkiye'de din ve ahlak bilgisi ders süreleri, Avrupa Birliği ülkelerine göre yaklaşık 2,5 kat daha fazladır. Türkiye ortaokul müfredatında bulunan seçmeli dersler eğitim süresinin %16'sını almakta iken, bu oran Avrupa Birliği için sadece %5'dir. %5'lik bu orana okul türlerine göre seçmeli dersler de dahildir.

Şekil 22. OECD ülkelerinde ortaokul ders saatleri dağılımı

C. Kademelere ve kurum türüne göre sınıf mevcutları

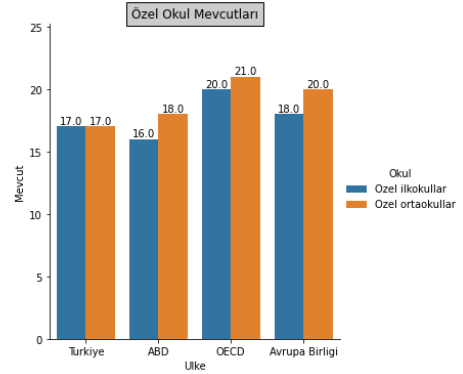
Türkiye'de devlet okullarındaki ortalama sınıf mevcutları ilkokullar için 23, ortaokullar için 26 öğrencidir (Şekil 23.). Bu sayı OECD ülkelerinde ilkokullar için 21, ortaokullar için 23'tür.

Şekil 23. Devlet okulları sınıf mevcudu ortalamaları

Özel okullarda ise Türkiye'deki sınıf mevcutları, diğer ülkelere kıyasla daha azdır (Şekil 24.). Özel okullarda sınıf mevcutları, devlet okullarına göre genel olarak daha azdır.

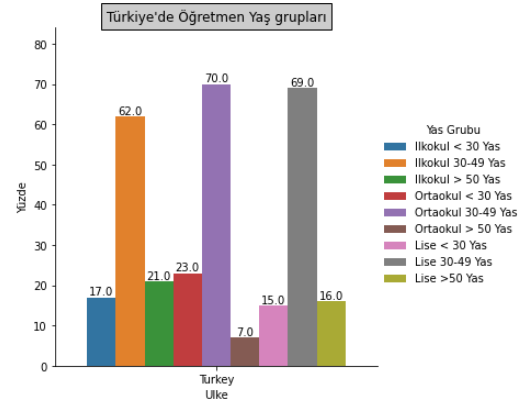
Ayrıca hem özel, hem devlet ortaokullarının sınıf mevcudu; özel ve devlet ilkokullarına göre fazladır.

Şekil 24. Özel okullar sınıf mevcudu ortalamaları

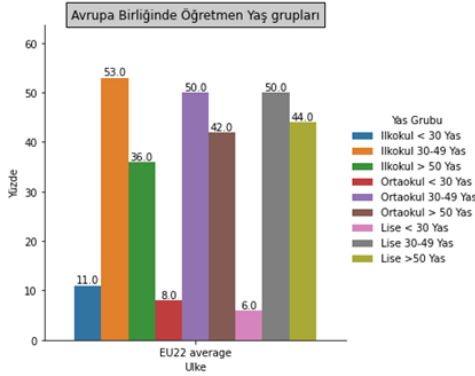
D. Öğretmenlerin yaş dağılımı

Türkiye'deki öğretmenlerin büyük çoğunluğu 30-49 yaş aralığındadır (Şekil 25.). İlkokul öğretmenlerinin %62'si 30-49 yaş aralığında iken, bu oran ortaokul ve liselerde %70'e ulaşmaktadır. 30 yaş altı genç öğretmenlerin oranı ise ilkokullarda %17, ortaokullarda %23, liselerde ise %16'dır. 50 yaş üzeri öğretmenlerin oranının en yüksek olduğu eğitim seviyesi ilkokuldur. %21'lik 50 yaş üstü öğretmen oranına sahip olan ilkokulları, %16 50 yaş üstü öğretmen oranı ile liseler takip etmektedir. 50 yaş üstü öğretmen oranının en düşük olduğu eğitim seviyesi %7 ile ortaokullardır.

Şekil 25. Türkiye'deki kademelere göre öğretmen yaş grupları

Avrupa Birliği genelinde öğretmenlerin çok az kısmı 30 yaşından gençtir. İlkokul öğretmenlerinin %53'ü 30-49 yaş aralığında iken, bu oran ortaokul ve liselerde %50'ye düşmektedir. 30 yaş altı genç öğretmenlerin oranı ise ilkokullarda %11, ortaokullarda %8, liselerde ise sadece %8'dir. 50 yaş üzeri öğretmenlerin oranının en yüksek olduğu eğitim seviyesi lisedir. %44'lük 50 yaş üstü öğretmen oranına sahip olan liseleri, %42 50 yaş üstü öğretmen oranı ile ortaokullar takip etmektedir. 50 yaş üstü öğretmen oranının en düşük olduğu eğitim seviyesi %36 ile ilkokullardır.

Şekil 26. Avrupa Birliği ülkelerindeki kademelere göre öğretmen yaş grupları

Eğitimin her aşamasına bakılırsa 50 yaş üstü öğretmen yüzdesinin düşük olması sebebiyle Türkiye’de öğretmenlerin Avrupa Birliği ortalamasına göre daha genç olduğu düşünülebilir (Şekil 26.). Türkiye’de 50 yaş üstü öğretmen oranının düşük olmasının sebebi olarak daha önceki yıllardaki emeklilik politikaları sebebiyle erken yaşta emekli olan öğretmen sayısının yüksekliği gösterilebilir.

VI. SONUÇLAR

Türkiye’de 2010-2020 arasındaki veriler incelendiği zaman, 25-34 yaş aralığındaki gençlerin eğitim seviyesinde genel bir yükseliş görülmektedir. %58 olan ilköğretim mezunu oranı %41’e gerilerken, yükseköğretim mezunu oranı %35’e çıkmıştır. 18-24 arasındaki gençlerde ise, eğitime devam oranı Türkiye’de %38’dir. Eğitime devam etmeyen gençlerin yaklaşık yarısı işsizken, bu oran eğitime devam eden öğrencilerde %65’e ulaşmaktadır. Türkiye’de ki genç istihdamı konusunda OECD ülkeleri, Avrupa Birliği ülkeleri ve ABD’ye göre yüzde olarak daha geridedir.

Türkiye’de 15-19 yaş arasındaki okullaşma oranı %70 seviyelerindedir ve OECD ülkeleri, AB ülkeleri ve ABD’ye göre daha düşük bir okullaşma oranı görülmektedir. Ancak 20-29 yaş aralığında okullaşma oranı yüksektir. Buradan sonuçla Türkiye’de gençlerin eğitime devam etmesi oranı daha yüksektir. 3 yaş altı grubunda ise Türkiye’de okullaşma oranı çok düşüktür. 3-5 yaş grubunda ise bu oran %40 olabilmekte ancak diğer gruptaki ülkelere göre oldukça geri kalmaktadır. Yüksek Öğretim ilk giren yaş gruplarında ise, Türkiye’de %27 oranında 25 yaş üstü kayıtlar görülmektedir. Eğitime devam etme oranının daha yüksek olması sebebiyle, Türkiye’de yükseköğretim giriş yaş ortalamasının daha yüksek olduğu sonucu çıkarılabilir.

Türkiye’de eğitim yapılan harcamalar her eğitim seviyesi için AB ve OECD ülkelerinin yarısı civarında olmaktadır. Bu fark ABD ile özellikle yükseköğretim seviyesinde 4 kate çıkmaktadır. Türkiye’de eğitime yapılan harcamalarda ağırlık ortaöğretim gruplarından görülmektedir. Buradan yola çıkarak Türkiye’de en çok öğrenci grubunun ortaöğretimde olduğu sonucu çıkarılabilir. Yapılan harcamaların GSYH’ye oranı ise tüm ülkelerde yaklaşık olmakta beraber, ABD’de yükseköğretim harcamalarına ayrılan yüzde dikkat çekmektedir. Ders müfredat saatleri yüzdelerinde, ilköğretim seviyesinde Türkiye, AB ülkelerine göre daha fazla sosyal bilimler dersi vermektedir. Ancak yabancı dil ve sanat derslerinde durum tam tersidir. Devlet ve özel okullarda sınıf mevcut ortalamaları benzerlik göstermektedir. Eğitimin her

aşamasında Türkiye’de öğretmen yaş ortalamaları daha düşüktür.

REFERANSLAR

- [1] O. Embarak, *Data Analysis and Visualization Using Python*, Berkeley, CA, USA:Apress, 2018.
- [2] TEDMEM. (2020). Bir bakışta eğitim 2020. <https://tedmem.org/mem-notlari/degerlendirme/bir-bakistaegitim-2020> adresinden erişildi.
- [3] OECD. (2021). Education at a glance 2021: OECD indicators. OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/b35a14e5-en>
- [4] A. C. Telea, *Data Visualization: Principles and Practice*. CRC Press, 2015.
- [5] T. Theoharis, G. Papaioannou, N. Platis, & N. M. Patrikalakis, “Graphics and Visualization: Principles & Algorithms. CRC Press, 2008.
- [6] S. R. Midway, “Principles of effective data visualization”, *Patterns*, 1(9), 100141, 2020.
- [7] S. Evergreen, & C. Metzner, “Design principles for data visualization in evaluation”, *New directions for evaluation*, 2013 (140), 5-20, 2013.